

1907-03-30

þÿ — ' ¿ Å » ®

þÿ • Å µ Å ½ · Ä ¹ º ì Á ì³ Å ± ¼ ¼ ± C o o p 2 0 0 2

Library of Neapolis University Pafos

<http://hdl.handle.net/11728/8534>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

Διαφορά
Συνεργατισμός
Φορ Παφός

Η ΒΟΥΛΗ

ΤΟ ΝΟΜΟΣΥΓΓΡΑΙΟΝ

ΣΥΕΛΛΩΔΕΙΣ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

(22 Μαρτίου ε.ν.)

- Ο σκοπός του νομοσχεδίου.
- Τό ήθηκα της Εκκλησίας.

(Προεδρία Αρμοστού.)

Ο κ. ΘΕΟΔΩΤΟΥ εισάγων τὸ νομοσχεδίον του τὸ τροποποιῶν τοὺς περὶ δημοτικῆς καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως νόμους, λέγει: Ἐνομοθετήσαμεν κατὰ τὸ 1905 περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκλογῆς ἐπιτροπῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων τῶν πόλεων, ἀλλ' εἶναι γνωστὰ εἰς ὅλους τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1905. Κατὰ δὲ τὸν νόμον τῆς μέσης παιδείας δὲν ἐνεργήθη ἐκλογή ἐν Λευκωσίᾳ, τοὺς δὲ λόγους γνωρίζουσιν οἱ μὴ ἐνεργήσαντες ταυτῆν. Ἴσως θὰ ἦσαν συγγνωστοί διότι δὲν ἐγνώριζον τίς εἶναι ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ δὲν ἤθελον εἰς τὴν ἐπιτροπὴν. Ἐπίσης ἐν Πάφῳ, ὡς ἐκ τῆς χηρείας τοῦ Μητροπολ. ἑρέτου, δὲν ἐγένετο ἐκλογή ἐπιτροπείας. Ὁ δὲ λόγος δὲν εἶναι μόνον διότι δὲν ἐξετέλεσαν τὸ καθήκον τῶν οἱ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐξουσιοδοτηθέντες, ἀλλ' εἶναι καὶ ὅτι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἀρχιεροὶ δὲν πρέπει νὰ ἐρχονται εἰς προστριβὴν μὲ τὸν λαὸν διὰ καθαρῶς κοσμικὰ πράγματα. Δὲν δύνανται δὲ οὗτοι νὰ ισχυρισθῶσιν ὅτι κτεροῦνται κεκτημένα δικαιώματα αὐτῶν, διότι τὰ δικαιώματα ταῦτα τοῖς ἐχορηγήθησαν δυνάμει τοῦ νόμου τοῦ 1905, πράγμα ὅπερ ἐγὼ καὶ τότε ἐθεώρησα ταπεινωτικόν, τοῦ νὰ εἶναι δηλαδή οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἀρχιεροὶ ἐπιστάται τῆς κάλπης. Ἀξιοπρεπέστερον δὲ τὸν κλήρον εἶναι ὅπως τὰ τῆς ἐκλογῆς διευθύν-

νη και διεξ-γη ετερος τις, ως ο Διοικη-
της, οστις να εξαγγέλλη το αποτέλεσμα
εις τον Μητροπολίτην. 'Αλλ' εάν ο κλη-
ρος η τουλάχιστον ο ανώτερος κληρος, νο-
μίση ότι του άφρηθη δικίωμα, όπει τω
είχε χρηγηθη δι' έτερου νόμου, δια του-
το ευθύνεται ο ίδιος, οστις δέν εκμε κα-
λόν χρΐσιν του δικιωματός του. Δέν ώφρι-
λον δε τὰ συντρίμματα της 'Ι. Συνόδου να
δικακρυρωθώσι δια τουτο σήμεραν πρός το
Συμβούλιον.

Κατόπιν ο ρήτωρ αναπτύσσει τας προ-
νοίας του νομοσχεδίου ως πρός τον τρόπον
της εκλογής εκπαιδ. έπικρατικής έπιτρο-
πής, αποκλών τον νυν σύστημα «Τζερ-
μάντερο», όφειλόμενον εις τον Διοικητήν
της Μικσαχουσίτης Τζέρου, και το όποιον
αντέγραψεν ή Κύπρος, όμιλεί περί Νηπι-
αγωγείων, περί ών δέν προύνόησεν ο νό-
μος του 1905, ως και περί της αλληλεγ-
γού ευθύνης και έλέγχου των διευθυνόν-
των τα σχολεία της μέσης και στοιχειώ-
δους παιδείας. Καταλήγων δ' εϋτος προ-
ταίνει την πρώτην ανάγνωσιν του νομο-
σχεδίου.

Ο κ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ υποστηρίζει την
ανάγνωσιν του νομοσχεδίου.

Ο κ. ΑΡΑΟΥΖΟΣ αντίταται κατά της
ανάγνώσεως του νομοσχεδίου και θεωρεί
τουτο περιττόν, διότι αι συνεχείς τροπο-
ποιήσεις των εκπαιδευτικών νόμων, ούτινες
μάλιστα απέτυχαν εν τη εφαρμογή των,
εγείρουσι συνεχώς πηπον, και δέν θα
παρέλθη πλέον πολύς καιρός ότε θα γίνη
ανάγκη νέων τροποποιήσεων. Διαφωνεί ως
πρός τον τρόπον της εκλογής δια μυστικής
ψηφοφορίας, διότι όταν παρέλθη ή εξύτης
του κομμουνισμοϋ, ουδείς αξιος πολίτης θα
θέλη να θέση υποψηφιότητα δια το αξίω-
μα του έπιτρόπου. 'Αλλά την σεθραυτέ-
ραν των ενστάσεων του ρήτορος αποτελεί το
ότι καταλύονται δικιώματα των εκκλησι-
αστικών αρχηγών, άτινα ενω ανεγνώρισεν
και έσβεσθη Μωόμεθ ο κατακτητής, άτι-
να ενω διεσώθησαν δια μέσου ζοφερών
της δουλείας χρόνων και ένομοθετήθη.

σαν πρό διετίας ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τού-
 του, νῦν ἔρχονται νὰ τὰ καταλύσωσιν αὐ-
 τοὶ οἱ ἴδιοι οἱ νομοθέται, διότι ἐκκλησια-
 στικοὶ ἀρχιεροὶ ἢ ἀντιπρόσωποι τούτων ἡ-
 μέλησαν τῶν καθηκόντων των. Δὲν συμ-
 φωνεῖ δὲ οἱ τὰ δικαιώματα ταῦτα δὲν ἐ-
 κέκτητο καὶ πρότερον ὁ κληρὸς καὶ ὅτι τὰ
 ἀπέκτησε μόνον διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1905,
 διότι ὡς ὅλοι ἐνθυμοῦνται πάντοτε οἱ ἐκ-
 κλησιαστικοὶ ἀρχιεροὶ προήδρευον καὶ προ-
 ἔβαντο κατὰ τὰς ἐν ταῖς συνδικαίαις τῶν
 ἐκκλησιῶν ἐκλογὰς ἐπιτροπειῶν. Ἐν δὲ,
 λέγει, δὲν ἐγένετο ἐκλογὴ ἐπιτροπῆς τῆς
 μέσης παιδείας ἐν Λευκωσίᾳ καὶ Πάφῳ ὁ
 λόγος εἶνε διότι ἐν μὲν τῇ πρωτεύουσῃ
 ἐχρηιάζετο κατ' λόγος φορολογουμένων διὰ
 τὴν δημοτικὴν παιδείαν, καὶ τοιοῦτος δὲν
 ὑπῆρχε κατόπιν τῆς ρήξεως καὶ τῆς ἐπα-
 κολουθησάσης γνωστῆς δίκης, ἐν δὲ τῇ
 Πάφῳ ὑπῆρχε διαφωνία διὰ τοὺς δύο τοπο-
 τηρητὰς ὡς ἐκ τοῦ ζήτηματος τοῦ κρατοῦν-
 τος διηρημένην τὴν Κύπρον. Ἄλλ' οἱ λό-
 γοι οὗτοι παρέρχονται καὶ θὰ παρέλθωσι
 ταχέως, δὲν εἰμὲθα δὲ δικαιολογημένοι
 παραδίδοντες εἰς τοὺς Διοικητὰς τὰ δικαιώ-
 ματα τῶν κεφαλῶν τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ
 τὰ δικαιώματα ταῦτα ἀποτελοῦσι προνό-
 μια, τὰ ὁποῖα ἡ κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ
 ἐξαρτῆται ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς, καὶ δὲν ἐξαρτᾶται
 εὐτυχῶς ἀπὸ τὸ Συμβούλιον ἢ ἀπὸ τὸν
 τόνον τῆς φωνῆς διὰ νὰ μηδενίσῃ ταῦτα.
 Ὁ κ. Ἀρνούζος θίγει κατόπιν ὅλας
 τὰς προνοίας τοῦ νομοσχεδίου ἀντεπεξερ-
 χόμενος κατ' αὐτῶν διὰ μικρῶν. Ὁμιλεῖ
 διὰ τὸ ζήτημα τοῦ τοποτηρητοῦ ἐν περιπτώ-
 σει χερσὶ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ ἢ Μητρο-
 πολιτικῶν θρόνου, λέγων ὅτι τοῦτο διακρού-
 γει τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Νομοθ. Συμβου-
 λίου, τὸ ζήτημα τῆς εὐθύνης καὶ ἀλληλεγγ-
 γύης τῶν ἐπιτροπειῶν θεωρεῖ ἐπικίνδυνον
 καὶ ἀποθαρρυντικόν διὰ τοὺς πολίτας τοὺς
 μέλλοντας ν' ἀνκλάβωσι τοιαύτην εὐθύνην,
 δὲν συμφωνεῖ δὲ οὔτε διὰ τὴν πρόνοιαν πε-
 ρὶ Νηπιχρωγείων, διότι θὰ προστεθῇ νέα
 φορολογία εἰς τὸ λαόν, οὔτε διὰ τὸν τρό-
 πον τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐπαρχιακῶν ἐπιτρο-
 πῶν, διότι δίδεται τὸ ἴδιον δικαίωμα εἰς

χωρίον ἔχον 30 κατοίκους ὡς καὶ εἰς χω-
ρίον ἔχον 1000 κατοίκους. Διὰ τὸ Περθε-
ναγωνεῖον Λευκωσίας λέγει, ὅτι τοῦτο εἶ-
ναι ἰσότητι τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ
ἀνεγνωρισμένον ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς κα-
θερνήσεως, μορφώνει ἐν τῷ Διδακτικῷ
του διδακτικῆς, ἐν αὐτῷ δὲ διδάσκουσι
ὄμοιαν καθηγηταὶ τοῦ Π. Γυμνασίου, ὅ-
τινες ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ πύσωσι
νὰ παρέχῃσι τὰς ὑπηρεσίας των, καὶ τότε
θὰ χάσῃ ἡ Κύπρος τὰ ἀγαθὰ τοιοῦτου ἰ-
δρυματός.

Ὁ ΜΕΧΜΕΤ ΖΙΑΪ·Ι· προτείνων τὴν
ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου λέγει: Τὸ
12ον άρθρον δίδει ἡμῖν τὸ δικαίωμα εἰς τὴν
ἐκλογὴν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, καὶ ἡμεῖς
ὡς μωπηθοὶ δὲν δικαιοῦμεθα εἰς τοῦτο.
Ὁ Μωάμεθ ἐπιτίσσει ἡμῖν νὰ σιβώμεθα
τὰ δικαίωματα τῶν Χριστιανῶν, ἡμεῖς
δὲ δὲν δυνάμεθα νὰ πράξωμεν ἄλλως.

Ὁ κ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ παρατηρεῖ ἐν ἀρ-
χῇ ὅτι εἶναι παράδοξος ἡ ἐπιμβολὴ τοῦ ὀθω-
μανικοῦ μέλους εἰς τοιοῦτο ζήτημα, εἰς τὸ
δὲ λέγει ὅτι τὸ νομοθετεῖν περὶ παιδείας
εἶναι πρᾶγμα δυσχερέστατον εἰς ὅτις τὰς
χώρας, καὶ ἐνεκὰ αὐτῶν τῶν νομοσχεδίων
ἰδίως ἀντιτίθενται αἱ κυβερνήσεις ἐν ὅλαις
ταῖς συνταγματικαῖς χώραις. Καὶ συνήθως
κατὰ τὰς βουλευτικὰς ἐκλογὰς μὲ τοιαῦτα
ἐκπαιδευτικὰ προγράμματα κατέρχονται
εἰς τὸν ἀγῶνα οἱ ὑποψήφιοι. Οὐδὲ εἶναι
δυνατὸν νὰ ὑποταθῇ ὅτι οἱ περὶ παιδείας
νόμοι οὗς ἔχομεν εἶναι τέλειοι, καθότι εἴμε-
θα ἄπειροι περὶ τὸ νομοθετεῖν τοιοῦτους
νόμους, καὶ συνεπῶς τὰς παρουσιαζομένας
ἐλλείψεις πρέπει νὰ σπεύδωμεν νὰ θερ-
πεύωμεν. Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο παραπι-
πόμενον εἰς ὑπεπιτροπὴν δύναται νὰ μελε-
τηθῇ καλῶς καὶ τροποποιηθῇ, ἡμπορεῖ δὲ
καὶ νὰ περιλάβῃ πολλὰς τῶν ἀρχῶν, αἱ
προσβέβη τὸ ἔστ. ἐκ Λεμεσοῦ μέλους. Τὰ
Ἑλληνικὰ αἰρετὰ μέλη εἴμεθα ὅλη τῆς
αὐτῆς φυλῆς καὶ θρησκείας, καὶ θὰ προσπα-
θῆσωμεν ὄχι μόνον νὰ τηρήσωμεν μετὰ
προσοχῆς τὰ δικαίωματα τῆς ἐκκλησίας
καὶ τῆς πατρίδος, ἀλλὰ καὶ νὰ τὰ αὐξή-
σωμεν.

ΔΙΚΗΝ. τοῦ ΣΤΕΜΜΑΤΟΣ. Λόγω τοῦ παρουσιαζέμενου ὑπομνήματος τοῦ φέροντος τὰς ὑψηλὰς ἐκείνης ὑπογραφάς, ἡ κυβέρνησις ἐπεθύμει νὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν τοῦτο νῦν, ἀλλ' ἐνεκὰ τῆς πορείας τῆν θὺ λάβῃ τὸ νομοσχέδιον θὰ παρατεθῇ καιρὸς πρὸς τοῦτο. Ἐπὶ τοῦ παρόντος θὰ εἶπω ὅτι βλέπομεν ἐν τῷ νομοσχέδιῳ σημεῖα εἰς ἃ ἐνιστάμεθα καὶ σημεῖα ἅτινα θεωροῦμεν ὠφέλιμα.

Ὁ κ. ΘΕΟΔΩΤΟΥ ἀπκντων διὰ μακρῶν λέγει ὅτι οὐδόλω, παραβλάπεται ἡ ὑπόληψις τῶν προσώπων ἐκείνων, ἅτινα ὑποβάλλουσιν ὑπεψηφισθέντα διὰ νὰ ὑψηρευθῶσι τὰ σχολεῖα, ἐπειδὴ δὲ ἀποδίδει μεγάλην σημασίαν εἰς τὸ ἀξίωμα τῶν ἐπιτροπῶν τῶν σχολείων δι' αὐτὸ θεσπίζει ὅπως ἡ ἐκλογή γίνεται ἀνεπηρέεστως. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀρχιερεῖν τῶν δικαιομάτων τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ρήτωρ φρονεῖ ὅτι ὄχι μόνον δὲν ἀφαιροῦνται τοιαῦτα, ἀλλὰ καὶ προστίθενται διὰ τοῦ νομοσχεδίου, διότι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἀρχηγοὶ ἀνυψοῦνται εἰς τὴν θέσιν των καὶ καθίστανται ὑπάλληλοι τούτων οἱ Διοικηταί, ὅστινες εἶνε ὑπόχρεοι νὰ ἐξηγγέλλωσι πρὸς αὐτοὺς τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν. Προχωρῶν δὲ προθέτει ὅτι διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς προύσης καταστάσεως καὶ τὴν δημιουργίαν δικῶν ὑπεύθυνων εἶναι οἱ ἴδιοι ὅστινες μὴ τολμῶντες νὰ ζητήσωσι τὴν ψῆφον τοῦ λαοῦ ἐργάζονται ἐν τοῖς παρακαθήναις καὶ ἐκμύκν ὥστε ἡ ἐπιτροπὴ τῆς μέσης παιδείας νὰ διορισθῇ ὑπὸ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, ὅπως δικαίως ἢ ἀδίκως ἀπηρτίζετο ὑπὸ τῶν ἰδίων. Εἶνε εὐλόγητος ἡ ἀνησυχία τοῦ ἐντ. μέλους, ἡ ἀνησυχία τῶν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ καὶ τῶν περὶ αὐτὴν, διότι θέλουσιν νὰ μὴ ἐπιψηφισθῇ ὁ νόμος καὶ ν' ἀφεθῇ νὰ ἐνεργήσῃ ἐκλογὴ κατὰ τὸν προσεχῆ Ἰούνιον ἡ ἐπιτροπικὴ ἐκπαιδευτικὴ ἐπιτροπὴ. Προτίσσειται ὅτι καταπιτοῦνται τὰ δικαιομάτια τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ὅταν αὐτοὶ οἱ θρησκευτικοὶ ἀρχηγοὶ καταπιτῶσι τὰ δικαιομάτια τοῦ λαοῦ, δὲν πρέπει ν' ἀφαιρεθῶσι ταῦτα ἀπὸ τῆς γειράς των; Ἐκλέγει σήμερον ὁ λαὸς διὰ τὸ Γυμνάσιον ἢ διὰ τὰ ἄλλα σχολεῖα;

Διὰ τὸ Παιθενηχωγαῖον Πανεπιστημίου ῥεῖται τῶν ἐπὶ τοῦ ἐπιτελεσθέντος περιπτώσει ἀλλάξωσι τὰ πρόσωπα τῆς ἐπιτροπείας, ἀλλ' ἐὰν ὑπάρχωσι τοιοῦτοι ἀποκρίται προτιμότερον εἶναι νὰ φύγωσιν

ούτοι εκ Κύπρου.

Ἐν τέλει ὁ κ. Θεοδότου ὑπομνήσκει τὸν δικηγόρον τοῦ Στέμματος ὅτι τὴν ἐργασίαν τοῦ Νομοθετικοῦ Συμβουλίου δὲν διευθύνουσιν ἐξώθεν ὑπομνήματα, ὅθεν δῆποτε προερχόμενα, ἀλλ' οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ, εἰς αὐτὸν δέον νὰ δίδεται πλειότερα προσοχή.

Μετὰ τὰς ἀγορεύσεις ταύτας τὸ νομοσχέδιον παρεπέμφθη, ὡς ἐγράψαμεν εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον, εἰς ὑπεπιτροπὴν ὅπως αὐτὴ μελετήσῃ τοῦτο καὶ τροποποιήμενον τὸ πρῶτον εἰς τὸ Συμβούλιον.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΔΕΥΤΕΡΑΣ

(25 Μαρτίου ε.ν.)

Ο ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΚΩΔΙΞ

— Ἡ ἐπιψήφισίς του.

— Εὐχαριστίαι πρὸς τοὺς συντάκτας του.

(Προεδρεῖ Ἀρμοστοῦ.)

Ὁ Μ. ΚΙΤΙΟΥ κατατίθει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων χωρίων τινῶν τοῦ διαμερίματος Πάρου, τῆς Δρούσιαι, Ἴνικαι, Ἀρόδακ, Κάθηκα καὶ Νίου Χωρίου. ἐπιτιμῶν ὅπως τοῖς ἐπιτροπῇ νὰ ἐμβολιάζωσιν ἀγοιμαλακίαι καὶ ἀγοικισατίας ἐντὸς τοῦ δάτους Ἀκάμαντος.

Ὁ αὐτὸς βουλευτὴς κατατίθει ἀναφορὰν τῶν τεικῶν κάποιου Μιχαήλ γ' Στεφοῦ, ἐκ Δρούσιαι, ὅν τὸ πατρικὸν κτήμα περιελήφθη κατὰ τὴν ἐροθίτησιν τῶν δικτῶν εἰς τὰ δημόσια εἶδη καὶ ἤδη ἐπιτιμῶνται ὅπως τοῖς ἀποδοθῇ τοῦτο πρὸς καλλιέργειαν.

Ὁ ΣΙΕΦΚΕΤ ἐρ. κατατίθει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Κιόνελη, αἰτούντων ὅπως λαμβάνωσι χαμὸκλάδα ἐκ τοῦ δάτους πρὸς χρῆσιν των.

Ὁ αὐτὸς βουλευτὴς ὑποβάλλει ἑτέραν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Πυργάκ, χριστιανῶν τε καὶ ὀθωμανῶν, ὅι' ἔς αἰτούντων ὅπως τοῖς ἐπιτροπῇ νὰ βῶσκωσι τὰ κοίμια των εἰς τὸ δάτος τοῦ Στεφοῦ.

Ἡ ἡμερησία διάταξις τοῦ Συμβουλίου εἶναι ψήφισμα διὰ τὴν ἐγκρίσιν τοῦ Κώδικος τῆς Κυπριακῆς Νομοθεσίας.

Δ. τοῦ ΣΤΕΜΜΑΤΟΣ. Προτείνω ψήφισμα, ὅπερ βασίζεται ἐπὶ τοῦ 6 ἔρκου τοῦ περὶ ἀνατυπώσεως νόμου τοῦ 1903. Σκοπὸς δὲ τοῦ ψηφίσματος τοῦτου εἶναι νὰ καταστῇ ἡ ἔκδοσις τῶν νόμων τῆς Κύπρου ἡ μόνη ἐγκυρὸς ἐνώπιον τῶν

Δικαστηρίων. Ὁ πρῶτον Ἀρχιδικαστὴς Σίρ Ἰωσήφ Χάτζινσον προϋπαίνειτο ὡς εἰς τῶν μελλόντων νὰ διορθώσῃ τοὺς νόμους ἐκείνους, τὸ δὲ προνόμιον τοῦ βοηθῆσαι ἐχορηγήετο εἰς ἐμὲ. Κατὰ τὴν συναρμολόγησιν τῶν νόμων προσεκολλήθημεν εἰς τὰ ὅρια ἐκείνα ἅτινα διαγράφει ὁ νόμος καὶ ἀπηλείψαμεν πάντα τοὺς ἐπιτηχειωμένους νόμους καὶ τοὺς ἐκπιπέσαντας τοιοῦτους. Πάντες, νόμοι τε καὶ ἐπιταγαί, ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Συμβουλίου μέχρι τῆς λήξεως τῆς περυσινῆς συνόδου, ἀνέρχοντο εἰς 429, ὧν οἱ 52 ἦσαν νόμοι τῆς χρήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἦδη συνηρμολογήθησαν 144 νόμοι καὶ ἄλλοι 4. Ἡ σμικρυνσις ὀφείλεται ὄχι μόνον εἰς ἀποκοπὴν τῶν ἀχρήστων νόμων, ἀλλὰ καὶ διότι πολλοὶ τούτων συναχωνεύθησαν ὡς πραγματευόμενοι περὶ τοῦ ἰδίου ὁρίματος. Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ Συμβουλίου ἐπιψήφισθη τὸ ψήφισμα, ἢ ἀνατύπωσις εἰς τὰς δύο

ἑτέρας γλώσσας θὰ γίνῃ ταχύτατα καὶ θὰ μεταφρασθῶσι πρῶτον οἱ νόμοι, οἵτινες εἶναι ἀπολύτου χρήσεως. Ὁ χρόνος ἔτι κατεβαλεῖ πόσον χρήσιμος εἶναι ἡ συναρμολόγησις τῶν νόμων.

Ὁ Μ. ΚΙΤΙΟΥ ὑποστηρίζει, ὅτι ὁ ἐκπιπέσει Κώδικε δὴν νὰ γίνῃ νόμος τῆς νήσου, ὅτι ἡ ἐκκαθάρισις καὶ συναρμολόγησις τῶν νόμων ἢ ἀποβῆ χρήσιμος ὄχι μόνον εἰς τοὺς δικαστὰς καὶ τοὺς δικηγόρους, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα Κύπριον ἐπιθυμοῦντα νὰ μελετήσῃ τοὺς νόμους τῆς πατρίδος του, διό το Συμβούλιον ὀφείλει νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν κυβέρνησιν διὰ τὴν πρόνοιαν ταύτην ὡς καὶ τοὺς δύο ἐν γένει δικαστὰς τοὺς ἰργασθέντας ἐπιπόνως ὅπως ἀγάγῃσιν εἰς πέρας τὸ ἔργον ταῦτο. Συνιστᾷ ὅπως τοιαύτη ἐργασία γίνετα κατὰ ἑτέραν καὶ ὅπως μεταφρασις τοῦ Κώδικος εἰς τὰς δύο γλώσσας τοῦ τόπου γίνῃ γενικὴ καὶ ὄχι μερικὴ, διότι ὅλοσ' ἔτι οἱ νόμοι εἶναι ἀναγκαῖοι, ἄλλως τε διό το τοιοῦτον δὲν εἶναι καὶ δύσκολον, ἀφοῦ οἱ πλείστοι τῶν νόμων εἶναι μεταφρασμένοι.

Τὸ προταθὲν ὑπὸ τοῦ Δικηγόρου τοῦ Στέμματος ψήφισμα ἐγένετο παμψηφεί ἀποδεκτὸν, εἶτα δ' ὁ Μ. Κιτίου κατέθεσεν ἐκ μέρους τοῦ Συμβουλίου ψήφισμα, δι' οὗ ἐξεφράζοντο εὐχαριστίαι πρὸς τὸν πρῶτον Ἀρχιδικαστὴν Σίρ Ἰωσήφ Χάτζινσον καὶ τὸν κ. Φίσιερ, δικαστὴν Κυρηνείας καὶ προσωρινὸν δικηγόρον τοῦ Στέμματος διὰ τὴν κωδικοποίησιν τῆς Κυπριακῆς Νομοθεσίας.

Ὁ κ. ΣΩΖΟΣ ὑποστηρίζει τὸ ψήφισμα.

Ὁ κ. ΦΙΣΙΕΡ ἐκφράζει εὐχαριστίας πρὸς τὸν Μ. Κιτίου δι' ὅσα εἶπε διὰ τὸ ἔργον, ἐπίσης δ' εὐχαριστεῖ καὶ τὸ Συμβούλιον διὰ τὸ ψήφισμά του.

ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ
ΔΙΑ ΤΑ ΔΑΝΕΙΑ ΤΗΣ Γ. ΤΡΑΠΕΖΗΣ
—Καταψήφισις τοῦ νομοσχεδίου.
—Ἡ Κυβέρνησις ἐναντία.

Ἐτέρα ἡμερησία διάταξις τοῦ Συμβουλίου εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Θεοδοτοῦ συνταχθῆν καὶ κατατεθῆν νομοσχέδιον τὸ προνοῦν περὶ τῆς ἐνισχύσεως τῆς μεταξὺ ὀφειλετῶν καὶ δανειστῶν πίστεως.

Ὁ ἐισηγητὴς τοῦ νομοσχεδίου κ. ΘΕΟΔΟΤΟΥ ἀναπτύσσων διὰ μακρῶν τὸν σκοπὸν τούτου λέγει ὅτι τοῦτο προτίθεται κυρίως νὰ προφυλάξῃ τοὺς Κυπρίους κεφαλαιούχους ἀπὸ τοὺς κακὰς πίστεως ὀφειλέται, διότι σήμερον εἶναι εὐκόλον εἰς πάντα ὀφειλέτην νὰ ὑποθηκεύσῃ τὰ κτήματά του εἰς τὴν Γεωργικὴν Τράπεζαν καὶ ὁ μὴ ἐυπόθηκος δανειστὴς ν' ἀπολέσῃ τὰ χρήματά του. Ἐξ ἄλλου καὶ τὸ συμφέρον αὐτῶν τῶν ὀφειλετῶν συνηγορεῖ ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου, ὅπερ ἐὰν ἀπορριφθῆ δὲν εἶναι ἀπίθανον νὰ ἴδωμεν τῆ ἐκῦρριον χιλιάδας ἀγωγῶν ἐναντίον τῶν ὀφειλετῶν ἐκ μέρους τῶν δανειστῶν ζητούντων νὰ ἐκασφαλίσωσι τὰ κεφάλαιά των, καὶ συνεπῶς τοὺς ὀφειλέτας ὑποβαλλομένους εἰς δικαστικά καὶ ὑποθηκαυτικά ἔξοδα. Προτείνει δὲ τὴν πρώτην ἀνάγκωσιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. ΧΑΤΖΗ-ΙΩΑΝΝΟΥ ὑποστηρίζει κατ' ἀρχὴν τὸ νομοσχέδιον, προτείνει δ' ἵνα παραπεμφθῆ τοῦτο εἰς ἐπιτροπὴν πρὸς μελέτην, ὅπως ἐξυρεθῆ τρόπος καὶ ἄφ' ἑνὸς μὲν προστατευθῶσιν οἱ δανεισταί, ἀφ' ἑτέρου δὲ μὴ κωλυθῆ ἡ Τράπεζα ἀπὸ τὴν παροχὴν δανείων.

Ὁ κ. ΑΡΑΟΥΖΟΣ ἀντιπεξίρχεται κατὰ τοῦ νομοσχεδίου φρονῶν ὅτι δὲν πρέπει νὰ παρεμβληθῶσι τόσαι δυσκολαὶ καὶ ἐνοχλήσεις εἰς τὴν Γεωργικὴν Τράπεζαν ὡς καὶ εἰς τοὺς ὀφειλέτας. Ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ ἰδιώτης δανειστὴς εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ εὐκολώτερον καὶ καλλίτερον τὴν θέσιν τοῦ ὀφειλέτου ἢ ἡ Τράπεζα καὶ συνεπῶς οὐδένα κίνδυνον διττρέφουσι τὰ κεφάλαιά του, καταλήγει δὲ λέγων ὅτι δὲν πρέπει νὰ παρεμβῆ τὸ ἔργον τῆς Τράπεζας. Ἐκ τούτων ἐπιδιώκει ὁ Κυπριακὸς λαὸς τὴν σύστασιν, καίτοι αὕτη δὲν ἀνταποκρίνεται πλῆρως εἰς τὸν σκοπὸν τῆς.

Ὁ ΣΙΕΦΚΕΤ ἔρ. κηρύσσεται κατὰ τοῦ νομοσχεδίου, διότι ἐφ' ἑνὸς τοῦτο ἐπιζητεῖ νὰ προστατεύσῃ τὰ ἑγχώρια κεφάλαια, ἀφ' ἑτέρου δὲ παρεμβάλλῃ δυσκολίας εἰς τὴν Γ. Τράπεζαν καὶ τοὺς γεωργικοὺς πληθυσμούς. Παρατηρεῖ δὲ

ὅτι ὅταν ἡ Τράπεζα ἔλθῃ εἰς Κύπρον δὲν ὑπάρ-
χει τοιοῦτος νόμος, ὅταν δὲ οὗτος τεθῆ ἢ ἐφαρ-
μογῆ ἡ Τράπεζα δὲν θὰ θείῃσιν, νὰ παρεμείνῃ, ἢ
τῆ νήσω.

Ὁ Δ. τοῦ ΣΤΕΜΜΑΤΟΣ προσκαλεῖ τὰ μέ-
λη τοῦ Συμβουλίου ν' ἀπορρίψωσι τὴν πρότασιν
περὶ ἀναγνώσεως τοῦ νομοσχεδίου, λέγει δὲ ὅτι
ἡ Τράπεζα ἔλθῃ εἰς τὸν τόπον εἰς ἀπόκρισιν
τῆς συνεχοῦς ὑπὸ τούτου ἐκφραθείτης ἐπιθυ-
μίας, ὅτι αὕτη ἐργάζεται ἀπὸ ὁ μνηῶν καὶ ὅτι
ἐάν τὸ νομοσχέδιον ἐπιψηφισθῆ θὰ ἐξαναγκασθῆ
νὰ διακόψῃ τὰς ἐργασίας της καὶ νὰ φύγῃ ἐκ
τῆς νήσου, ὅτι τὸ Συμβούλιον ἐπιχειροῦσι οὐδὲ
τὴν κυβέρνησιν νὰ συνάψῃ συμβόλιον μετὰ
τῆς Τραπεζῆς, ἀλλ' ἤδη ἐργεῖται τοῦτο νὰ κατα-
λύσῃ τὴν πρώτην ἐντολήν.

Ὁ Μ. ΚΙΤΙΟΥ λέγει ὅτι ἐν λαμβάνεται
πρόνοια διὰ τὰ κυπριακὰ κεφάλαια, τοῦτο δὲν
γίνεται ἐξ ἐχθρότητος πρὸς τὴν Τράπεζαν, δι-
καμπύρεται δὲ κατὰ πάσης ἰδέας ὅτι τὸ Συμβού-
λιον διενόηθη νὰ παρεμβάλῃ δυσκολίας καὶ προσ-
κόμματα εἰς τὸ ἔργον τῆς Τραπεζῆς, ἥς αὐτὸς
ὑπῆρξεν ὁ θερμότερος ἱεραπόστολος κατὰ τὰς ἀ-
νὰ τὴν ἑπαρχίαν αὐτοῦ περιοδείας του.

Ὁ κ. ΘΕΟΔΩΤΟΥ λαμβάνει ἐκ δευτέρου τὸν
λόγον καὶ ὑπεραμύνεται μετὰ θέρμης καὶ διὰ μα-
κρῶν τοῦ νομοσχεδίου λέγων ὅτι ἐάν τοῦτο ἀ-
πορριθῆ, δλοὶ οἱ δανεισταὶ θὰ ἔλθουν εἰς συνεν-
νόησιν μετὰ τῶν οφειλετῶν καὶ θὰ ἐκστραλι-
σθῶσι δι' ὑποθηκῶν, ἡ δὲ Τράπεζα τότε θὰ το-
κίῃ εἰς τὴν Σιῆνην. Ἐν τέλει δὲ προσθέτει ὅ-
τι ἐδόθησαν μὲν πρόνομιαι εἰς τὴν τράπεζαν, ὅχι ὅ-
μως καὶ ἐπὶ βλάβῃ τῶν κυπριακῶν κεφαλαίων.

Τὸ νομοσχέδιον τίθεται εἰς ψηφοφορίαν καὶ ἀ-
πορρίπτεται διὰ ψήφων 9 κατὰ 8.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΡΙΤΗΣ

(26 Μαρτίου ε.ν.)

ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

ΠΕΡΙ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΑΡΓΙΑΣ

— Ἡ ἐπιψήφισις του.

— Πῶς ἐτροποποιήθη.

(Πε οεδὶ ἐν Ἀρμωστοῦ.)

Ὁ ΣΙΕΦΚΕΤ ἐφ. καταθέτει ἀνηφορὰν
τῶν κατοίκων τοῦ προχεταιίου Καϊμακλίου
ἐξαιτουμένων ὅπως δόσχωσι τὰ ποιμανί-
ων εἰς τὴν πῆρξ τῆς Λευκωσίας τ. φρον.

Ὁ ΜΕΧΜΕΤ ΖΙΑΪ καταθέτει ἀνη-
φορὰν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Σουλῆκου,
δι' ἧς αἰτοῦσιν ὅπως ἐπιτραπῆ αὐτοῖς νὰ
ξυλεύωνται ἐκ τῶν ἐγγύς τοῦ χωρίου δε-
μοσίων ὄσων.

Ἡ ἡμερῆ σίχ διάταξις εἶναι τὸ
ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ κ. Ἰ. Κυριακίδου προ-
ταθὲν νομοσχέδιον περὶ Κυριακῆς ἀρ-
γίας.

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ. Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο εἰσάγεται τὸ δεύτερον ἤδη ἐν τῷ Συμβουλίῳ, τὸ δ' ἀπὸ τῆς ἀπορριψίως του μεσο-λαβῆσαν χρονικὴν διάστημα μᾶς κείθει ἐτι πρέπει νὰ τὸ ἐπαναφέρωμεν. Ὀλίγισται χῶραι ὑέχρι σήμερον δὲν προύνόησαν

περὶ τοῦ ζητήματος τοῦτου, ὡς παράδειγμα δὲ πρόκειται ἡμῖν ἡ Κρητικὴ Πολιτεία, ἣτις μετὰ δεῖται ἀπὸ τῆς συγκροτήσεως τῆς προύνόησαν εὐρύτερον καὶ αὐστηρότερον. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου σκοπιᾶται νὰ θεραπειθῇ μέγα ἀτόπημα γινόμενον καθ' ἃς ὥρας ἐν τοῖς νοοῖς τελούνται ἱερουργίαι. Κατὰ τὰς ὥρας ταύτας οἱ νοοὶ εἶναι κενοὶ ἐκκλησιαστικοί, ἐνῶ ἡ ἀγορὰ καὶ τὰ κερνεῖα εἶναι πλήρη κόσμου. Πλὴν τοῦ ἀτοπήματος τοῦτου καὶ τῆς πρὸς τὰ θεῖα ἀνευλαβείας, καὶ αὐτοὶ ἀκόμη εἰ προσερχόμενοι εἰς τοὺς νοοὺς παρεδράπτονται ὑπὸ τῶν γαιτόνων των καὶ τῶν συνεπαγγεληματιῶν των, εἰσίνεσι ἀνείγθουσι τὰ καταστήματα των καὶ ἐργάζονται κατὰ τὰς Κυριακάς. Οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν δύναμιν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς ἠθικοποίησιν καὶ ἐξημέρωσιν τοῦ ἀνθρώπου, τὸ Συμβούλιον δὲ τοῦτο, ὅπερ περὶ τῶν ἄλλων ζητημάτων προύνόησαν, ἔχει καθῆκον νὰ προύνόησῃ καὶ περὶ τοῦτου.

Ὁ Μ. ΚΙΤΙΟΥ ὑποστηρίζει.

Ὁ κ. ΑΡΑΟΥΖΟΣ προτείνει τὴν ἀναβολὴν τῆς ἀνγκνώσεως τοῦ νομοσχεδίου, διότι τοῦτο παρουσιάζεται νῦν ὑπ' ἄλλην μορφήν ἢ ὡς τὸ πρῶτον διανεμήθη εἰς τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου.

ΑΡΧΙΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ. Ἡκιστα ἀναγκασίον μοὶ φαίνεται ν' ἀναβληθῇ τὸ νομοσχέδιον, διότι τοῦτο εἶναι ἀπλούστατον. Ἡ κυβέρνησις οὐδεμίαν ἐνστάσιν ἔχει ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, χωρὶς δὲ νὰ εἰσέλθω εἰς τὰς λεπτομερείας αὐτοῦ δηλῶ ὅτι τὸ βον ἄρθρον δὲν εἶναι παρεδ-κτόν τῇ κυβερνήσει. Καὶ ἐν τὸ βον ἄρθρον δὲν ἐξαρτιοῦται ἀμφιβάλλω ἂν τὸ νομοσχέδιον καταστῇ νόμος. Τὸ νομοσχέδιον δὲν εἶναι τοιοῦτον, δι' οὗ λαμβάνεται μέτρον περὶ Κυριακῆς ἀργίας, ἀλλ' εἶναι τοιοῦτον ὥστε ν' ἀναγκάσῃ τοὺς Ὀρθοδόξους νὰ προσεργωνται εἰς τὰς ἐκκλησίας κατὰ τὰς

Κυριακῆς ἢ ὀρθότερον εἰπεῖν ὅπως ὁρισθῶ-
σιν ὧραι τινὲς πρὸς ἐπιτέλειον τῶν θρη-
σκευτικῶν καθηκόντων των καὶ μὴ παρε-
νοχλῶνται ὑπ' ἄλλων. Ἐὰν τὸ τοιοῦτον
εἶναι συνετὸν ἢ ὄχι δὲν εἶναι καθῆκον τῶν
ἐν τῷ Συμβουλίῳ τούτῳ Βρετανικῶν με-
λῶν ν' ἀποφανθῶσι.

Ὁ Μ. ΚΙΤΙΟΥ λέγει ὅτι ὁ ἐστὶν. Ἀρ-
χιεραρχικεὺς παρενόησε τὴν ἀρχὴν τοῦ
νομοσχεδίου εἰπὼν ὅτι τοῦτο θέλει νὰ ἐξι-
ναγήσῃ τοὺς Ὁρθοδόξους νὰ μεταβιβάσῃ
εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἀπ' ἐναντίας τὸ νο-
μοσχέδιον ἐπιβάλλει τὴν Κυριακὴν ἀργίαν
καὶ μάλιστα δι' ὀλίγας μόνον ὥρας, εἰς δὲ
τοὺς μὴ θέλοντας νὰ μεταβῶσιν εἰς τοὺς
νεοὺς νὰ μὴ ἐργάζωνται κατὰ τὴν ὥραν
τῆς θείας λειτουργίας.

Ἐν τῷ ἐπιπέδῳ Μ. Κιτίου ἐρωτᾷ τὸν λόγον
δι' ὃν ζητεῖται ἡ ἀπλειψία τοῦ 3ου ἄρθρου.
Τὸ τοιοῦτον γίνεται διὰ ν' ἀρθῇ τὸ πρόστι-
μον ἢ ὅπως τοῦτο εἰσέρχεται εἰς τὸ δημό-

σιον ταμείον;

ΑΡΧΙΕΡΑΡΧΙΑΤΕΥΣ. Ἡ κυβέρνη-
σις φρονεῖ ὅτι ὅλα τὰ πρόστιμα πρέπει νὰ
εἰσέρχωνται εἰς τὸ δημόσιον ταμείον.

Ὁ Μ. ΚΙΤΙΟΥ παρτηρεῖ ὅτι τὸ
Συμβούλιον ἐψήφισε καὶ ἄλλους νόμους,
ὧν τὰ πρόστιμα εἰσέρχονται εἰς ἰδιαιτέρη
ταμεία καὶ οὐχὶ εἰς τὸ γενικόν, οὐχ ἤτιον
ὅμως δηλοῖ ὅτι αἱ ἐκκλησίαι δὲν ἀναμένουν
ὅπως αὐξηθῶσι τὰ ταμεία των ἀπὸ τοιαῦτα
πρόστιμα καὶ προτείνει ἵνα ταῦτα μετα-
βιβάσῃ εἰς τὰ εὐσεβῆ ταμεία τῶν νοσο-
κομείων.

Τὸ νομοσχέδιον ἀναγινώσεται κατ' ἄρ-
θρον.

Ὁ κ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ προτείνει ν' ἀ-
πλειψθῇ τὸ 1 καὶ 2 ἄρθρον καὶ ἀντ' αὐ-
τῶν νὰ καταχωρισθῇ ὡς 1 ἄρθρον ἕτερον,
δι' οὗ περιορίζεται ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου διὰ
μόνους τοὺς Χριστιανοὺς Ὁρθοδόξους καὶ
ἐπιτρέπεται ἡ λειτουργία τῶν καταστημά-
των κατὰ τὰς Κυριακὰς ἐν μὲν ταῖς πόλε-
σιν ἀπὸ τῆς 9 π. μ. ὥρας, ἐν δὲ ταῖς χω-
ρίσις ἀπὸ τῆς 8 π. μ. ὥρας.

Ὁ κ. ΣΩΖΟΣ προτείνει ὅπως ἀπλει-
φθώσιν ἐκ τοῦ βου ἄρθρου οἱ λέξεις πρό-
στιμον μέχρι ὃ λιρῶν πληρωτέον εἰς τὸ
τμῆιον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐνορίας ἢ τοῦ
χωρίου, ἐλαττωθῆ τὸ πρόστιμον εἰς 10
σελ. καὶ δίδεται τοῦτο εἰς τὸ δημόσιον τα-
μῆιον, διότι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ στέργει ἡ κυ-
βέρνησις ὅπως τὰ πρόστιμα δίδωνται εἰς ἰ-
διαιτέρα ταμῆια.

Ὁ κ. ΑΡΑΟΥΖΟΣ προτείνει ὅπως ὁ
νόμος οὗτος ὡς πρωτότυπος θέσῃ νὰ ᾖ ἀσ-
κιμαστικός καὶ νὰ ἔχῃ ἰσχὺν μόνον ἐπὶ δι-
ετίαν, καθότι πιθανόν νὰ παρουσιασθῶσι
δυσκολίαι κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν του.

Ὁ κ. ΧΑΤΖΗ-ΙΩΑΝΝΟΥ ὑποστη-
ρίζει τὴν πρότασιν ταύτην καὶ τὸ νομοσχέ-
διον ἐπιψηφίζεται.

Εἶτα ἡ συνεδρία λύεται.

(Ἡ συνέχεια τῶν πρακτικῶν τῆς
Βουλῆς εἰς τὴν γ' σελίδᾳ.)

Η ΒΟΥΛΗ...